

ارزیابی میزان پایداری در طراحی فضاهای شهری محلات شهر قزوین

رُزا زنجانی

۱- کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری علوم و تحقیقات مرکزی،
roza_zanjani@yahoo.com

چکیده

فضاهای شهری در طول تاریخ عامل سرزندگی و زیبایی در شهرها بوده اند. اما متأسفانه شهرهای امروزی فاقد بهره مندی از این ویژگی هستند. بر همین اساس در طراحی فضاهای شهری مبتنی بر رویکرد توسعه پایدار که به توازن بین ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی شهر و توسعه همزمان آنها توجه دارد و شهر را همانند یک کل به هم پیوسته معرفی می شود که در امتداد آن، ارتقای کیفیت زیست محیطی اهمیتی منحصر بفرد پیدا خواهد نمود. در این بین محلات شهری به عنوان بخشی از شهر که دارای بیشترین تعاملات، کنش ها و روابط متقابل اجتماعی شهر در آن صورت می گیرد، از جایگاهی خاص برخوردار است. پیچیدگی و ناهمگونی ابعاد محلات به ویژه در بافت قدیمی و فرسوده از یک سو و گوناگونی مفاهیم مرتبط با توسعه پایدار و طراحی شهری از سوی دیگر ضرورت بررسی توأم این دو بحث را ایجاب می نماید. لذا در این مقاله با روش تحلیلی و کمی- توصیفی به بررسی نحوه طراحی شهری فضاهای محلات شهر قزوین بر اساس معیارهای توسعه پایدار و در نهایت تحلیل میزان رضایتمندی ساکنان محلات از محل سکونت خود پرداخته شده است و با گریزی به معیارها و تعاریف توسعه پایدار در طراحی فضاهای شهری به شناسایی معیارهای توسعه پایدار در سطح محله و تبیین و ارزش گذاری محلات شهر قزوین براساس کیفیت طراحی محلات و نزدیکی آنها به معیارهای توسعه پایدار پرداخته شده است. نتایج به دست آمده نشان می دهد محلات میانی شهر قزوین از لحاظ معیارهای اجتماعی-اقتصادی به مفهوم پایداری مرتبط تر است، این در حالی است که محلات قدیمی تر دارای سازگاری بیشتری با ابعاد فرهنگی، اجتماعی و زیست محیطی توسعه پایدار می باشد.

واژه های کلیدی: شهر قزوین، فضای شهری، توسعه پایدار، محلات پایدار، کیفیت محیط شهری

۱- مقدمه

برنامه ریزی شهری باید به عنوان ابزاری موثر و کارآمد در زمینه اجرا و تحقق سیاست های ملی و محلی، فرصت های مطلوب را برای استفاده بهینه از منابع انرژی و زیست محیطی ارائه کند، تا این امکان را به طراحی شهری بدهد که نه تنها زندگی مطلوب و درخور برای نسل کنونی بلکه برای نسل های آتی را مهیا نماید. این مهم را اساس طراحی شهری پایدار می دانند که به مولفه های اساسی در